Opłatę pocztową uiszczono ryczałtem.

ŻYCIE GOSPODARCZE

Dwutygodnik poświęcony sprawom gospodarczym Polski Zachodniej

Organ Związku Fabrykantów Tow. zap. w Poznaniu.

Redakcja i Administracja: Rzeczypospolitej 1, II — telefon 25-95.
Redaktor przyjmuje w dni powszednie od godz. 11 — 1; Administracja od 9 — 3.

Poznań, dnia 15 lipca 1935

Prenumerata wynosi: w kraju z przesyłką rocznie 20,— zł, półrocznie 10,— zł, kwartalnie 6 50 zł.
Numer pojedyńczy 1,— zł.

NR. 14 Wydawca: **Związek Fabrykantów Tow. zap. w Poznaniu** ROK 14

Zasady reglamentacji dewizowej w Gdańsku.

Centrala Dewizowa w Gdańsku ogłosiła obecnie wytyczne, jakiemi się będzie kierować przy reglamentacji dewizowej.

Za dewizy uważane będą wszelkie zagraniczne środki płatnicze, rachunki, posiadane w bankach zagranicznych, następnie weksle i czeki, które są płatne w Gdańsku w walutach obcych.

Zakup dewiz za guldeny gdańskie dozwolony będzie tylko na podstawie zezwolenia, uzyskanego w Centrali Dewizowej. Obrót dewizami, uzyskanemi bez pośrednictwa Centrali Dewizowej, będzie mógł być dokonywany tylko na podstawie zezwoleń. Wyjątek od tej zasady jest uczyniony dla sprzedaży dewiz tego rodzaju w bankach dewizowych. Pozwolenie wymagane będzie na przekazywanie sum z rachunków, opiewających na walutę obcą, z jednego banku do drugiego. Obrót dewizami uzyskanemi ze sprzedaży zagranicznych papierów wartościowych, będzie uzależniony od zezwolenia, jeśli dewizy te nie zostały w ciągu dnia dokonania tranzakcji zużyte na kupno innych zagranicznych papierów wartościowych. Nie będą przydzielane dewizy na cele zakupu papierów zagranicznych. Zezwolenie będzie również wymagane na prawo żyrowania kredytów, które opiewają w walucie obcej.

Cudzoziemcy, opuszczający teren Wolnego Miasta, mogą wywieźć zagranicę bez pozwolenia Centrali Dewizowej posiadane dewizy, jeśli przywieźli je ze sobą do Gdańska i zgłosili na kontrolnym punkcie granicznym — pod warunkiem wszakże, że wywożona kwota nie będzie wyższa od przywożonej.

Nie będzie wymagane pozwolenie Centrali Dewizowej w wypadkach a) wysyłki papierów do inkasa, zwrotu papierów przesłanych z zagranicy do inkasa, a niewykupionych lub przez wysyłającego odwołanych (o ile czynność ta będzie dokonywana w bankach dewizowych); b) wysyłki weksli w celu uzyskania akceptu lub weksli własnych do przedłużenia lub przestemplowania, o ile dokonana zostanie przez banki dewizowe; c) wysyłki weksli, dostarczonych instytucji kredytowej krajowej do dyskonta, o ile nastąpiła odmowa dyskonta, a wysyłkę załatwia bank dewizowy.

W celach turystycznych wolno jest raz na miesiąc wywieźć zagranicę 20 guldenów lub ich równowartość w walutach obcych.

Uiszczenie należności, wyrażonej w walucie obcej, dokonane w guldenach gdańskich według kursu urzędowego, nie będzie wymagać zezwolenia Centrali Dewizowej.

Podania w sprawie zezwoleń na zakup i sprzedaż dewiz są wolne od opłat.

Przewalutowanie hipotek w Gdańsku.

Na podstawie rozporządzenia Senatu gdańskiego, wszelkie sumy hipoteczne, wystawione w walutach obcych, zostały przewalutowane według nowego parytetu na guldeny. W myśl nowego rozporządzenia 100 mk niemieckich = 122,3723 guld., 100 fr. szw. = 99.1216 guld., 100 fr. fr. = 20.1266 guld., 100 guld. hol. = 206.4901 guld., 1 £ w złocie = 25.00 guld., 100 dol. U. S. A. w złocie = 531,709 guld., 1 £ obiegowy = 14.765 guld., 100 dol. obiegowe = 305,375 guldenów.

Poprawa konjunktury światowej.

Niemiecki Instytut badania konjunktur i cen stwierdził w ogłoszonem ostatnio sprawozdaniu, że w ciągu ostatnich dwóch lat konjunktura światowa doznała wybitnej poprawy.

Produkcja przemysłowa 21 krajów wzmaga się od r. 1932 przynajmniej w takiem samem tempie, w jakiem pogłębiał się kryzys i obecnie poziom tej produkcji jest już nie o wiele niższy od najwyższego poziomu z roku 1929.

Światowe bezrobocie, które w 1929 r. wynosiło 7 miljonów bezrobotnych a z wiosną 1933 r. osiągnęło swój najwyższy poziom, wynoszący 30 miljonów bezrobotnych, spadło obecnie o 1/3 część .

Zdaniem Instytutu, ostatnie wypadki w dziedzinie polityki finansowej wywołały wprawdzie częściowe zaniepokojenie, jednakże poziom działalności gospodarczej świata jest w okresie ostatnich miesięcy znacznie wyższy, aniżeli z końcem 1934 r.

Specjalizacja Targów.

Dyrekcja Targów Poznańskich opracowała obszerny projekt, dotyczący podziału funkcyj pomiędzy Targi Lwowskie i Targi Poznańskie. Projekt ten przewidywał nadanie Targom Lwowskim charakteru centralnego dorocznego rynku jesiennego dla wewnętrznego i zewnętrznego zbytu artykułów, odnoszących się do rolnictwa — zaś Targi Poznańskie miałyby się stać centralnemi targami przemysłowemi.

W opinji swej, przedłożonej w sprawie tej ministerstwu Przemysłu i Handlu, Związek Izb Przemysłowo - Handlowych, po dokładnem zbadaniu zagadnienia, stanął na stanowisku ,że kwestja ustalenia programu działania Targów Poznańskich i Wschodnich nie jest jeszcze dojrzałą do rozstrzygnięcia. Wpływa na to z jednej strony fakt, że w samym rozwoju obydwu targów nie można znaleźć należytej odpowiedzi co do tendencji kół gospodarczych w tym względzie, z drugiej zaś strony liczyć należy się z tem, że samorząd rolniczy i rzemieślniczy w kwestji tej wogóle jeszcze nie zajął stanowiska, jak również nie nastąpiło w łonie samorządu przemysłowo - handlowego dostateczne wysondowanie opinji szerokich zainteresowanych kół. Dlatego też Związek Izb uważa za wskazane kwestji tej w chwili obecnej nie przesądzać, natomiast uczynić ją przedmiotem dalszych badań. Tymczasem zaś Związek zaleca zarządom obydwu Targów porozumiewanie się corocznie co do polityki programowej i akwizycyjnej na najbliższą kampanję, przy uwzględnieniu oczywiście w pierwszym rzędzie interesów przemysłu i handlu krajowego, którym Targi służą.

Interpretacja art. 33 i 34 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 12 czerwca 1934 r. o wierzytelnościach w walutach zagranicznych.

Sąd Najwyższy w składzie całej Izby Cywilnej rozpoznawał na posiedzeniu niejawnem dnia 30 marca 1935 roku wniosek Ministra Sprawiedliwości z dnia 8 listopada 1934 r. o wyjaśnienie w trybie art. 41 § 1 u. s. p. zagadnienia prawnego:

„Czy użyte w art. 33 i 34 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 12 czerwca 1934 r. o wierzytelnościach w walutach zagranicznych określenie „wszelkie zobowiązania z umów ubezpieczeń“ obejmuje również zobowiązanie ubezpieczonego, wynikające z pobrania t. zw. zaliczek czyli pożyczek polisowych?“

Po wysłuchaniu sprawozdania Sędziów - sprawozdawców oraz wniosków Prokuratora Sąd Najwyższy uchwalił następującą zasadę prawną:

„Użyte w art. 33 i 34 rozporządzenia Prezydenta Rzplitej z dnia 12 czerwca 1934 r. o wierzytelnościach w walutach zagranicznych (Dz. Ust. Nr. 59/34, poz. 509) określenie „wszelkie zobowiązania z umów ubezpieczeń“ obejmuje również zobowiązania ubezpieczonego wynikające z pobrania zaliczek i pożyczek, udzielonych pod zastaw polis.“

Skarbowość.

W sprawie wymiaru podatku dochodowego za rok 1935.

Liczni płatnicy podatku dochodowego otrzymują obecnie wezwanie do urzędów skarbowych dla złożenia wyjaśnień, celem usunięcia nasuwających się władzy skarbowej wątpliwości, powstałych przy rozpatrywaniu zeznania o dochodzie złożonego w terminie przepisanym dla wymiaru podatku dochodowego za rok 1935. Otrzymanie takiego wezwania o nasuwających się wątpliwościach władzy podatkowej jest ściśle związane z wymiarem samego podatku dochodowego, którego wysokość na podstawie zeznania płatnika, norm średniej dochodowości i materjału informacyjnego, ustalają już w roku bieżącym w myśl przepisów Ordynacji Podatkowej — władze wymiarowe I instancji tj. Urzędy Skarbowe.

Wobec tego, że materjał urzędowy oraz wiadomości i informacje, jakie Urząd Skarbowy posiada w sprawie osiągniętego dochodu przez płatnika są często odmienne i różne od danych liczbowych, przytoczonych przez płatnika w zeznaniu, władza podatkowa wzywa go do złożenia wyjaśnień i wyświetlenia powstałych wątpliwości. Złożenie przez płatnika dokładnych wyjaśnień, uzupełniających zeznanie i usuwających przeto powstałe wątpliwości jest dla płatnika niezmiernie ważną okolicznością, której nie należy pomijać.

W wypadku bowiem niedostarczenia władzy wymiarowej odpowiedzi na wezwanie o wyjaśnienie wątpliwości, lub uzupełnienie zeznania, może urząd skarbowy dokonać ustalenia dochodu odmiennie od złożonego zeznania, opierając się na informacjach i materjale, będącym w posiadaniu władzy skarbowej. Wyjaśnienia płatnika w odpowiedzi na przedstawione mu wątpliwości oraz zaofiarowanie przezeń dowody powinny być w myśl art. 78 Ordynacji Podatkowej dokładnie przez władzę wymiarową zbadane i należycie ocenione.

Rozszerzenie ulg w spłacie zaległości podatkowych.

Celem umożliwienia jaknajszerszym warstwom płatników skorzystania z ulg w spłacie zaległości podatkowych w myśl rozporządzenia min. skarbu z dnia 15 kwietnia br. Ministerstwo Skarbu okólnikiem z dnia 18 czerwca br. L. D. V. 22099/1/35 (Dz. Urz. Min. Sk. Nr. 17, poz. 409) zarządziło:

1) Płatnicy, mający wskutek zmiany miejsca zamieszkania względnie przeniesienia siedziby przedsiębiorstwa zaległości w dwóch lub więcej urzędach skarbowych, mogą wnosić w terminie do 15 lipca br. (rolnicy — w terminie do 1 października br.) podanie o łączne traktowanie ich zaległości w poszczególnym podatku, istniejących w różnych okręgach wymiarowych, i o przyznanie im prawa do ulg w tym podatku w takich rozmiarach, jakie przypadałoby im, gdyby zaległości istniały w jednym tylko urzędzie skarbowym. Podania te, zaopatrzone w opłatę stemplową w wysokości 3 zł winni zainteersowani wnosić do urzędu skarbowego, który dokonał ostatniego przypisu (w r. 1933-34, 1934-35).

2) Płatnicy, którzy w terminie do 1 czerwca br. nie zdołali uiścić dopłaty do równowartości przypisu z r. 1934-35 lub zaległości w roku 1933-34, mogą odzyskać utracone prawo do ulg pod warunkiem, że najpóźniej w terminie do 15 lipca br. włącznie uiszczą brakującą do równowartości przypisu z r. 1934-35 różnicę lub też zaległości z r. 1933-34 i ponadto 10 proc. pozostałej zaległości w danym podatku. W tych wypadkach należy równocześnie z dokonaniem wpłaty, a w każdym razie nie później, niż w dniu 15 lipca br. wnieść do właściwego urzędu skarbowego podanie zaopatrzone w opłatę w wysokości 3 zł o przywrócenie prawa do ulg.

Pozatem rozporządzeniem z dnia 15 czerwca rb. (Dz. U. R. P. Nr. 45, poz. 309) przesunął min. skarbu dla rolników termin uiszczenia równowartości przypisu z r. 1934-35 z 1 września br. na 15 października br.

Egzekucje zaległości podatkowych.

Wskutek wydanego zarządzenia przez Min. Skarbu, urzędy skarbowe podjęły akcję energicznego ściągania zaległości od tych płatników, którzy nie uiścili dopłaty do równowartości przypisu zroku 1934-35 lub też zaległości z r. 1933 i 1934, a utracili prawo do ulg podatkowych. Akcja egzekucyjna jest w pełnym toku.

Ulgi w spłacie dodatków komunalnych do podatku dochodowego.

Niektóre władze samorządowe na terenie Wielkopolski traktują dodatki komunalne do państwowego podatku dochodowego jako podatek samoistny i z tej racji nie stosują do wspomnianych dodatków rozporządzenia z dnia 15 kwietnia rb. o ulgach w spłacie zaległości podatkowych. Jak się dowiadujemy, Izba Skarbowa zarządziła wstrzymanie egzekucji tych zaległości i zwró-

ciła się do Min. Skarbu o wyjaśnienie, czy dodatki komunalne do podatku dochodowego podlegają wspomnianemu rozporządzeniu. Przypuszczać należy, że nadejdzie odpowiedź pozytywna.

W sprawie pobierania odsetek od dodatku do danin publicznych.

Ministerstwo Skarbu rozesłało okólnik, wyjaśniający sprawę pobierania odsetek od 10% lub 15%-owego dodatku do danin publicznych.

Od wejścia w życie ustawy z dnia 18 marca br. o pobieraniu odsetek od zaległości w podatkach państwowych i innych daninach publicznych, tj. od dnia 14-go kwietnia, powinny być pobierane odsetki nietylko od kwoty zaległości w samym podatku, lecz również od kwoty przypadającego dodatku 10% lub 15%-owego.

Ministerstwo Skarbu wyjaśnia, że nie powinny być pobierane od płatnika odsetki tylko w tych wypadkach, gdy cała jego zaległość w danej daninie publicznej nie przekracza 10 złotych.

Miejsce wypłaty uposażeń służbowych.

Min. Skarbu okólnikiem z dnia 18. V. 1935 r. L. D. V. 15953/1/35 wyjaśniło, że za miejsce wypłaty uposażeń służbowych, emerytur, wynagrodzeń za najemną pracę uważa się siedzibę zakładu pracy, sporządzającego listę płacy, a przy tantjemach — siedzibę instytucji, wypłacającej tantjemę.

Sprawy socjalne.

Płace robotnicze a ceny.

W Nr. 14 czasopisma „Przemysł Metalowy“ z dnia 6 lipca br. znajdujemy bardzo ciekawe oświetlenie zagadnienia płac robotniczych na tle obecnych warunków gospodarczych. Ciekawe to oświetlenie podajemy za „Przemysłem Metalowym“ w całości:

„Spotykamy się często z poglądem, że w skutkach polityki deflacyjnej najsilniej ucierpiały płace robotnicze, że obniżka cen odbyła się głównie na koszt wynagrodzeń robotniczych, że w związku z tem pogarsza się poziom życia warstwy robotniczej.

Pogląd ten traci moc przekonywującą, jeżeli oprzeć się zamiast na odosobnionych przykładach zwykle cytowanych — na liczbach, oświetlających zagadnienie w sposób bardziej wszechstronny.

Płace można rozpatrywać w trojaki sposób: a) jako cenę pracy niezależną od innych elementów gospodarczych, a więc jako ruch stawek płac za godzinę, dzień lub jednostkę pracy, wyrażonych w złotych (płace nominalne); b) jako element kosztów wytwarzania, porównywany z innemi kosztami i z cenami wytworów przemysłowych; wreszcie c) jako wartość dla robotnika, zmienną w zależności od kształtowania się cen artykułów, wchodzących w skład budżetu robotniczego (płace realne).

Niewątpliwie cena pracy (płace nominalne) uległa poważnym zmianom w ostatnich latach. Jeżeli poziom płac w Polsce w 1928 r. oznaczymy jako 100, to poziom ten w 1933 r. równy będzie 85,5 a w 1934 r. — 82. W stosunku do 1928 r. nastąpiła obniżka 18%-owa. Należy jednak stwierdzić, iż obniżka ta następowała w latach 1932 i 1933 r. Poczynając od II półrocza 1933 r. poprzez cały 1934 r. i początek 1935 r. obserwujemy nieznaczne tylko zniżki płac. Płace uzyskują pewną tylko stabilizację, a podczas gdy spadek cen trwa nadal.

Wskaźniki:	1928 przec.	1933	1934 w końcu roku
Ogólny cen hurtowych	100,0	57,6	53,4
Węgiel kamienny	100,0	94,3	84,5
Półfabrykaty	100,0	58,5	54,9
Żelazo	100,0	84,5	78,8
Półfabrykaty mineralne i materjały budowlane	100,0	48,0	45,9
Wyroby gotowe	100,0	63,6	61,6
Tkaniny	100,0	58,1	58,0
Płace w przemyśle	100,0	83,5	81,1
Płace w kopalniach węgla:			
zagł. śląskie	100,0	96,8	96,8
zagł. dąbrowskie	100,0	97,2	97,2
Płace w hutach żelaza:			
woj. śląskie	100,0	104,5	103,6
woj. kieleckie	100,0	99,4	95,4
Płace w przem. metalowym . .	100,0	82,0	80,0
Płace w przem. włókienn. (Łódź)	100,0	93,1	93,1
Płace w przem. budowl. (Warsz.)	100,0	—	80,0

Kilka przytoczonych przykładów wykazuje, że płace nie nadążają za spadkiem cen. Wystarczy choćby tylko porównanie np. ruchu wskaźnika cen wyrobów gotowych (koniec 1935 r. 61,6) lub ogólnego wskaźnika cen hurtowych (53,4) z ogólnym wskaźnikiem płac w przemyśle (81,1).

Ogólna zniżka cen, szczególnie silna w zakresie środków żywnościowych, podnosi coraz bardziej wartość otrzymanej przez robotnika płacy. Wskaźnik kosztów utrzymania (1928 = 100) obniżył się do 72,3 w 1933 r. i do 63,5 w końcu 1934 r. Odpowiednio do tego wzrosła wartość realna płac, przeciętnie w całym przemyśle, wyrażająca się w końcu 1934 r. wskaźnikiem 127,7.

Pomimo obniżek płac robotnik może nabyć za cenę godziny lub dniówki, którą odrabia, o ¼ więcej niż w 1928 roku.

Aczkolwiek zmniejszone uruchomienie warsztatów pracy powoduje, że robotnik nie zawsze pracuje cały tydzień, a więc nie za wszystkie dni, któreby w normalnych warunkach przepracował, otrzyma wynagrodzenie, to nawet te redukcje zarobku w przeciętnym rachunku są zrównoważone z nadwyżką wzrostem realnej wartości płac.

Statystyki zatrudnienia stwierdzają, iż w przemyśle przetwórczym w 1934 r. 67% ogółu zatrudnionych pracowało pełny czas pracy, korzystało więc w pełni z wzrostu realnej wartości płac. Ta liczna grupa uzyskała poziom życia znacznie lepszy niż w okresie pomyślnej konjunktury. Około 24% ogółu zatrudnionych miało skrócony tydzień pracy o 1 lub 2 dni, wobec wzrostu realnej wartości płac mniejsza kwota wynagrodzenia tej kategorji robotników jest, realnie biorąc, warta tyleż, co i w roku 1928. Jedynie 9,2% ogółu zatrudnionych, którzy pracują 1—3 dni w tygodniu, otrzymuje mniej niż w 1928 r. Sytuacja tej stosunkowo nielicznej grupy nie może być jednak podstawą do utrzymywania sztywności płac ogółu robotników. Należałoby raczej dążyć do kasowania skracanego w tym stopniu czasu pracy.

Dysponujemy również liczbami, zebranemi przez Międzynarodowe Biuro Pracy o poziomie płac zagranicą.

Wskaźnik płac nominalnych i realnych (1928 = 100

	Płace nominalne 1933	Płace nominalne 1934	Płace realne 1933	Płace realne 1934
W. Brytanja	95	96	112	111
Danja	102	102	110	107
Szwecja	100	—	112	—
Norwegja	95	—	112	—
Czechosłowacja (Praga)	105	102	112	111
Belgja	90	84	109	109
St. Zjednocz. Am.	95	103	113	127
Japonja	85	86	107	105
Niemcy	83	83	107	100
Polska	86	81	120	128
Włochy	86	83	107	111
Holandja	93	91	112	109
Francja (Paryż)	121	121	120	122
Austrja	101	—	104	—

Mimo większej niż w innych krajach zniżki płac nominalnych, realna wartość płac w Polsce wzrosła w silniejszym stopniu niż w innych krajach.

Skutki nieskorzystania z urlopu.

Poniżej podajemy Orzeczenie Sądu Najwyższego Izby III z dnia 8. VI. 1932 Nr. 1 vw. 522/32.

Niekorzystanie przez pracownika z przyznanego mu urlopu z innej przyczyny niż z powodu choroby nie skutkuje przesunięcia urlopu na okres późniejszy, powoduje przeto utratę przez pracownika w danym roku kalendarzowym prawa do urlopu, a więc również i prawa do wynagrodzenia za czas urlopu; to samo obowiązuje także w razie odmowy ze strony pracodawcy pracownikowi należnego urlopu.

Motywy Sądu.

Stosownie do art. 1 ustawy z 16 maja 1922 r. o urlopach wszyscy pracownicy, objęci tym przepisem, mają prawo do korzystania corocznie z płatnego (art. 4) urlopu w granicach i na zasadach, wyrażonych w art. 2 tejże ustawy. Uprawnienie powyższe powstaje dla pracownika, który uzyskał już prawo do urlopu z mocy wspomnianego art. 2, z nastąpieniem nowego roku kalendarzowego, bez względu na okres, oddzielający każdy następny urlop od poprzedniego (Opinja Zgrom. Ogól. Sądu Najwyższego z 4 grudnia 1928 r. Z. O. 1/28).

Nie wynika z tego jednak, by prawo pracownika do korzystania z niewyzyskanego urlopu do otrzymania dodatkowej zapłaty za okres niewykorzystanego urlopu trwało w dalszym ciągu po ukończeniu roku kalendarzowego, w którym urlop należał się pracownikowi.

W myśl art. 5 ust. 2 cytowanej ustawy nieskorzystanie przez pracownika z przyznanego mu urlopu z innej przyczyny niż z powodu choroby nie skutkuje przesunięcia urlopu na okres późniejszy, powoduje przeto utratę przez pracownika w danym roku kalendarzowym prawa do urlopu, a więc co idzie zatem — również i prawa do wynagrodzenia za czas urlopu.

Zasada ta, wyrażona także w § 5 i 8 rozporządzenia Min. Pracy i Opieki Społecznej z 11 czerwca 1923 r. w porozumieniu z Min. Przemysłu i Handlu, ma zastosowanie także w razie odmowy ze strony pracodawcy pracownikowi należnego mu urlopu, zwłaszcza, że ustawa przepisuje na taki wypadek w ustępie 1 art. 5 właściwy tryb postępowania, zabezpieczający pracownikowi urzeczywistnienie służącego mu prawa.

Pracownikowi zatem, który nie korzystał z udzielonego mu urlopu i pracował w przedsiębiorstwie, w którem był stale zatrudniony, jako też temu, który wskutek odmówienia mu urlopu żądanego nie korzystał z trybu, przepisanego w art. 5 ust. 1 cytowanej ustawy, nie należy się wynagrodzenie za urlop.

Zapatrywanie przeciwne doprowadziłoby do zgoła nieprzewidzianej przez prawo podwójnej zapłaty za czas nieprzebytego urlopu.

Wydalenie pracownika ze służby.

Wydalenie pracownika ze służby bez ważnej przyczyny i chociażby bez formalnego wypowiedzenia skutkuje jednak rozwiązanie samego stosunku służbowego, zaś pracownikowi służy wówczas jedynie prawo do wynagrodzenia pieniężnego przewidzianego rozp. Prezyd. R. P. z 16. III. 1928 r. o umowie o pracę pracowników umysłowych. (Orz. S. N. I. C. z 7. III. 1935 r. L. C. II. 2951/34).

Niezwłoczne rozmowy o pracę.

Przez zaufanie, którego nadużycie ze strony pracownika uprawnia pracodawcę do bezzwłocznego rozwiązania umowy o pracę, rozumieć należy wiarę w pełną uczciwość pracownika, a więc również w sprawach drobnej wagi, nie zaś tylko w uczciwość przy większych interesach. (Orz. S. N. I. C. z 13. II. 1935 r. L: C. II. 2457/34).

Rozwiązanie umowy o pracę z pracownikiem umysłowym w okresie próbnym.

Przepis p. 1 art. 25 rozp. Prez. Rz. z dnia 16. III. 1928 r. o umowie o pracę pracowników umysłowych ma na celu jedynie zabezpieczenie pracownika od przedwczesnego zwolnienia podczas próby, nie ma natomiast zastosowania, gdy cały okres próby został wyczerpany i pracownik był przygotowany na to, że z końcem okresu pracodawca będzie miał prawo zwolnić go natychmiastowo.

Orzeczenie Sądu Najwyższego Izby . z dnia 7 lipca 1932 r. Nr. I. C. 1013/32.

Motywy Sądu.

Słusznie zarzuca pozwana firma w skardze kasacyjnej, iż pogląd Sądu Apelacyjnego, na którym został oparty zaskarżony wyrok, jest błędny i pozostaje w jawnej sprzeczności z brzmieniem art. 5 p. 1 i art. 7 rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej o umowie o pracę pracowników umysłowych z dnia 16. III. 1928 r., które zezwalają na zawieranie umów próbnych z okresem trwania próby, nieprzekraczającym trzech miesięcy; z przytoczonych przepisów wynika, że czas próby w tego rodzaju umowach może trwać 3 miesiące i dopiero po upływie takiego okresu (o ile strony nie umówiły się o krótszy termin) pozostawienie pracownika nadal mogłoby stworzyć domniemanie, że powstała między stronami umowa na czas nieokreślony;

że w przypadku jest poza sporem, iż powód został przyjęty do pracy z zastrzeżeniem trzymiesięcznej próby, z chwilą więc, gdy kończył się ten okres, pozwana firma miała prawo oświadczyć, że nadal z pracy powoda korzystać nie chce i zwalnia go;

że umowa o pracę na okres próbny jest do pewnego stopnia umową zawartą pod warunkiem rozwiązującym, przyczem za warunek taki należy uważać oświadczenie pracodawcy, że wynik próby go nie zadowala, i że nie chce pozostawać nadal w stosunku umownym z pracownikiem, przyjętym na próbę;

że pogląd Sądu, iż umowa na czas nieokreślony powstała już na parę tygodni przed upływem okresu próbnego, pozostaje w sprzeczności z przytoczonemi wyżej przepisami prawnemi i sprowadza się do niczem nieusprawiedliwionego skrócenia czasu próbnego;

że słusznie również zarzuca skarga kasacyjna błędną wykładnię przez Sąd Apelacyjny art. 25 p. 1. rozporządzenia o umowie o pracę, w myśl której pozwana firma zobowiązana była w przypadku wypowiedzieć powodowi pracę na 2 tygodnie przed upływem okresu próby; przytoczony przepis rozporządzenia ma na celu jedynie zabezpieczyć pracownika od nieoczekiwanego zwolnienia podczas trwania próby, co mogłoby go narazić na pozostawanie przez pewien czas bez pracy, nie ma natomiast zastosowanie, gdy cały okres próby został wyczerpany i pracownik był przygotowany na to, że z końcem tego okresu pracodawca będzie miał prawo zwolnić go natychmiastowo.

Orzecznictwo w sprawie umów o pracę.

Izba Cywilna Sądu Najwyższego wydała zasadnicze orzeczenie w sprawie umów o pracę pracowników umysłowych.

Sąd Najwyższy orzekł, iż żadne przepisy nie zabraniają, aby podczas trwania stosunku pracy nastąpić mogła za wzajemną zgodą stron, zmiana warunków umowy o pracę.

Jeżeli zatem pracownik nie zażądał niezwłocznie rozwiązania umowy z powodu zmniejszenia mu pensji i zgodził się pracować na nowych warunkach, to warunki te mają dla niego znaczenie obowiązujące.

Zwolnienie pracownika w końcu roku kalendarzowego z jednoczesną wypłatą wynagrodzenia za okres wypowiedzenia, obejmujący również część roku następnego, nie uprawnia pracownika do żądania wynagrodzenia za urlop w roku, w którym u swego pracodawcy nie był już zatrudniony. Sam fakt wypłaty przez pewien czas gratyfikacji pracownikom nie stwierdza jeszcze, by pracodawca zwyczajowo był obowiązany do jej wypłaty, zwłaszcza, jeżeli w jakikolwiek sposób okazywał, iż ta wypłata jest aktem jego dobrej woli, a nie wykonaniem przyjętego na siebie zobowiązania.

Obóz przysposobienia gospodarczego w Poznaniu.

Z dniem 1 lipca br otwarty został w Poznaniu w budynku szkoły powszechnej przy pl. Stawnym (Wielkie Garbary) obóz przysposobienia gospodarczego, w którym masową kwaterę znajdzie około 120 studentów politechniki, wyższych szkół handlowych, oraz średnich szkół technicznych. Akcja „Przysposobienia Gospodarczego" pozostaje pod bezpośrednim nadzorem Ministerstwa Przemysłu i Handlu. Ma ona na celu umożliwienie studentom odbycie praktyk wakacyjnych w miesiącach lipcu i sierpniu. Akcją tą na terenie woj. poznańskiego opiekują się Urząd Wojewódzki oraz Izby P. H. w Poznaniu i Gdyni. Praktyk przeważnie płatnych, udzieliły miejscowe firmy przemysłowe i handlowe, dając temsamem dowód zrozumienia dla potrzeb młodzieży akademickiej. Podobne obozy, jeśli chodzi o Wielkopolskę i Pomorze, powstały z dniem 1-go lipca br w Bydgoszczy i Gdyni.

Wiele firm przemysłowych, które z różnych powodów nie miały możności przyjąć praktykanta udzieliły poparcia finansowego akcji przysposobienia gospodarczego.

Komunikat Ubezpieczalni Społecznej w Poznaniu.

Stosownie do rozporządzenia Pana Ministra Opieki Społecznej z dnia 28. 12. 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 103, poz. 818) Ubezpieczalnia Społeczna w Poznaniu przystąpiła do wydawania ubezpieczonym legitymacyj stałych.

Pragnąc ułatwić odebranie legitymacyj stałych zatrudnionym w większych zakładach pracy, Ubezpieczalnia Społeczna w Poznaniu jest gotowa dostarczać im legitymacje w miejscu zatrudnienia. W tym celu P. T. Członkowie Związku Fabrykantów winni dostarczyć w terminie najkrótszym fotografje osób zatrudnionych oraz ich członków rodzin w wieku ponad 14 lat.

Fotografje (rozmiaru 45×63 mm) przesyłać wprost do Ubezpieczalni Społecznej — Wydział Ewidencji — w Poznaniu, ul. Dąbrowskiego 12, załączając spis alfabetyczny pracowników; w spisie tym podać nazwisko i imię ubezpieczonego, numer jego legitymacji tymczasowej. Na każdej fotografji (na stronie odwrotnej) wymienić nazwisko i imię osoby, której odbiciem jest fotografja, numer legitymacji, datę urodzenia i określenie stosunku pokrewieństwa do ubezpieczonego.

Na podstawie przesłanych spisów i fotografji zostaną wygotowane legitymacje stałe, które następnie będą doręczane przez funkcjonarjusza Ubezpieczalni pracownikom w miejscu ich zatrudnienia.

O terminie doręczenia zostanie każdy zakład pracy powiadomiony.

Przy doręczaniu legitymacyj stałych odbierane będą legitymacje tymczasowe oraz od pracowników umysłowych (którzy przed 1. 1. 34 r. byli ubezpieczeni w b. Zakładach Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych) **ponadto** książeczki ubezpieczeniowe, wydane przez b. Z. U. P. U. uzupełnione wpisem dotyczącym przebiegu ubezpieczenia za czas do 30. 12. 33 r. potwierdzonym podpisem pracodawcy. O ile uzyskanie potwierdzenia przebiegu ubezpieczenia przez pracodawcę okazałoby się niemożliwem (np. zlikwidowanie zakładu pracy, zmiana miejsca zatrudnienia itp.) może pracownik uskutecznić sam wpis w dotychczasowej książeczce z zaznaczeniem w skróceniu przyczyn braku podpisu pracodawcy. **Zaznacza się, iż wpisanie do książeczki nieprawdziwych faktów może powodować ukaranie grzywną do 1.000 zł, względnie aresztem do 6 tygodni.**

Legitymacja stała służy ubezpieczonemu na cały czas jego ubezpieczenia oraz ułatwi uprawnionym korzystanie ze świadczeń, ponieważ za okazaniem legitymacji zaopatrzonej w zaświadczenie (wpis) pracodawcy, pracownik udać się może bezpośrednio do lekarza bez potrzeby zwracania się do Ubezpieczalni.

Handel zagraniczny.

Salda dodatnie w bilansie handlowym w czerwcu r. b.

Bilans handlu zagranicznego Rzeczypospolitej Polskiej i W. M. Gdańska według tymczasowych obliczeń Głównego Urzędu Statystycznego w czerwcu br. wynosi: Przywóz 231.975 ton, wartości 76.879 tys. zł. Wywóz: 1.096.574 ton, wartości 78.940 tys. zł Saldo dodatnie w czerwcu br. wynosi 2.061 tys. zł.

W porównaniu do miesiąca maja br. zwiększył się wywóz o 10.680 tys. zł, przywóz zwiększył się o 6.792 tys. złotych.

W sprawie ulg celnych na maszyny i aparaty niewyrabiane w kraju a przywożone ze Szwajcarji.

Tylko te maszyny i aparaty szwajcarskie niewyrabiane w Polsce płacą cło ulgowe w wysokości 20% cła autonomicznego, które są umieszczone w specjalnym wykazie i ściśle odpowiadają fotografjom i rysunkom załączonym do tego wykazu. Następujące urzędy celne są uprawnione do przeprowadzenia odprawy celnej według taryfy uprzywilejowanej:

Warszawa, Zbąszyń, Zebrzydowice.

O ile maszyny wzgl. aparaty różnią się (tylko pod względem formy zewnętrznej, wynikłej wskutek ulepszenia itp., ale o ile zasiąg pracy maszyny pozostaje bez zmiany) od wymienionych w omówionym wykazie, to urzędy celne stosują w zasadzie pełne cło, ale strona może w przeciągu 30 dni wnieść sprzeciw do Ministerstwa Skarbu, Dep. Ceł, przyczem Dep. Ceł wydaje decyzję. Min. Skarbu naogół traktuje takie sprawy liberalnie. Zaleca się, by niezależnie od tego zainteresowani polscy odbiorcy w wypadkach takich dyferencyj bezzwłocznie komunikowały się z Polsko - Szwajcarską Izbą Handlową (Warszawa, Kredytowa 8 m. 4).

Transport.

W sprawie rozkładu jazdy pociągów pasażerskich.

Prace nad nowym letnim rozkładem jazdy rozpoczynają zarządy kolejowe corocznie w początkach sierpnia.

Wnioski, dotyczące zmian lub ulepszeń w komunikacji międzynarodowej, są wysyłane w sierpniu na doroczną europejską konferencję rozkładów jazdy, jak również do zagranicznych zarządów kolejowych, celem przestudjowania ich przed konferencją.

Po europejskiej konferencji i w zależności od jej wyników Ministerstwo Komunikacji opracowuje plan układu nowego rozkładu jazdy w krajowym ruchu dalekim oraz miejscowym, który to plan jest podstawą do opracowania przez dyrekcję szczegółów nowego rozkładu jazdy.

W związku z tem prosi Związek Fabrykantów o nadesłanie wniosków, dotyczących pociągów międzynarodowych **do 20 lipca 1935 r.** Wnioski te po uzgodnieniu przedstawione zostaną Zarządowi Kolejowemu.

O usprawnienie przewozu drobnicy w obrocie z portami polskiemi.

Celem przedstawienia czynnikom miarodajnym memorjału w sprawie usprawnienia przewozu drobnicy z kraju do portów polskich i z portów do kraju, prosi Związek Fabrykantów o nadsyłanie opinji oraz wniosków odpowiednio uzasadnionych w terminie do dnia **20 lipca 1935 roku.**

Różne.

Przelewy obligacyj Pożyczki Narodowej.

W Dz. Urz. Ministerstwa Skarbu nr. 17 opublikowane zostało obwieszczenie Komisarza Generalnego Pożyczki Narodowej w sprawie dokonywania przelewów obligacyj Pożyczki Narodowej. Na podstawie tego obwieszczenia zezwoleń na dokonanie przelewu obligacyj Pożyczki Narodowej udziela Urząd Długów Państwa w następujących wypadkach: 1. instytucjom kredytowym, które otrzymały zezwolenie na przyjmowanie obligacyj na spłatę zobowiązań; 2. centralnym instytucjom kredytowym, które udzielać będą zastawu instytucjom kredytowym, przyjmującym obligacje na spłatę zobowiązań; 3. zakładom ubezpieczeń, które otrzymały zezwolenie na zawieranie umów ubezpieczeń na życie, przewidujących przyjmowanie obligacyj Pożyczki Narodowej tytułem wpłat na składki; 4. instytucjom państwowym, przyjmujący obligacje P. N. jako kaucje i wadja, w razie przepadku kaucji i wadjów; 5. instytucjom samorządowym, które przyjmować będą obligacje P. N. jako kaucje i wadja, w razie przepadku kaucyj i wadjów; 6. instytucjom ubezpieczeń społecznych, które przyjmować będą obligacje P. N. jako kaucje i wadja, w razie przepadku kaucyj i wadjów oraz w wypadkach przyjmowania obligacyj P. N. na pokrycie składek ubezpieczeniowych w granicach ustalonych przez ministra Opieki Społecznej; 7. spadkobiercom, którzy dziedzicząc obligacje P. N. udowodnią prawa spadkowe dokumentami, wymaganemi przez obowiązujące przepisy prawa; 8. osobom, które otrzymują obligacje na zasadzie prawomocnego wyroku sądowego; 9. członkom rodziny w wypadkach przelewu na rzecz najbliższej rodzinv (rodzice, dziadkowie, dzieci i wnuki); 10. w razie przepadku kaucyj i wadjów przyjętych w obligacjach P. N. przez osoby i firmy pryw. conajmniej po kursie ustalonym dla papierów wartościowych w obwieszczeniu ministra Skarbu z dnia 9 lipca 1934 r., o ile te osoby i firmy uzyskały zezwolenie Komisarza Generalnego P. N. na przyjmowanie obligacyj P. N. jako kaucje i wadja; 11. przy regulowaniu obligacjami conajmniej po kursie emisyjnym (96 za 100) składek w związkach, korporacjach i zrzeszeniach zawodowych, w wypadkach, gdy instytucje te uzyskały uprzednio zgodę Komisarza Gen. P. N. na przyjmowanie obligacyj tytułem wpłat na składki; 12. przy składaniu obligacyj jako ofiary lub składki na rzecz instytucyj społecznych, których działalność posiada znaczenie ogólnopaństwowe, o ile instytucje te uzyskały uprzednio od Komisarza Gen. P. N. zezwolenie na przyjmowanie obligacyj tytułem wpłat; 13. w wypadkach przyjęcia obligacyj przez pracodawcę conajmniej po kursie (96 za 100) nominału tytułem pokrycia zobowiązań pracownika w stosunku do pracodawcy, o ile uprzednio pracodawca uzyskał zezwolenie Komisarza Gen. P. N. na przyjęcie obligacyj; 14. prywatnym szkołom w myśl zasad okólnika Ministra Wyznań Religijnych i Ośw. Publ. z dnia 24 kwietnia rb. W wypadkach, nieobjętych omawianem obwieszczeniem, decyzję w sprawach przelewu obligacyj wydaje Komisarz Gen. P. N.

Redakcja i Administracja: Rzeczypospolitej 1. — Czcionkami Drukarni Wydawniczej Fr. Krajna Sp. z o. o., Poznań, ul. Strzałowa 2a
Redaktor odpowiedzialny: Dyrektor Franciszek Łyczywek.